

УДК 334.02:631.5

Етапи і зміст інноваційного процесу в насінництві

О. І. Завальнюк^{1*}, О. В. Захарчук²

¹Український інститут експертизи сортів рослин, вул. Генерала Родимцева, 15, м. Київ, 03041, Україна, *e-mail: 51381@i.ua

²Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки» НААН України, вул. Героїв Оборони, 10, м. Київ, 03041, Україна, e-mail: zahar-s@ukr.net

Мета. Провести аналітичний огляд сучасного стану етапів інноваційного процесу в насінництві, критеріїв оцінки інновацій. **Методи.** Абстрактно-логічний, результати аналітичних досліджень. **Результати.** Інноваційний процес в АПК визначається як сукупність послідовно здійснюваних дій зі створення нового або вдосконаленого продукту та організації його виробництва на основі використання результатів наукових досліджень і розробок. Як важливі особливості цього процесу слід виділити тривалість його в часі та певні етапи. Найважливішим і найтривалішим етапом інноваційного процесу є створення сорту. Підетап – проведення фундаментальних і прикладних досліджень та створення розробок; розробка вважається закінченою, якщо повністю виконано план проведення досліджень і одержано конкретний результат. Зокрема, це стосується нових сортів сільськогосподарських культур, які передають на державне сортопробування.

На відміну від створення інновацій, етап розповсюдження (дифузії) охоплює різні напрями – слід створити умови для того, щоб товаровиробники дізнавалися про інновації не тільки з виробничого досвіду передових підприємств, а й безпосередньо від науки ще на стадії створення новачків. Відповідальність за належне здійснення цього важливого завдання має покладатися на органи управління АПК, регіональні Центри наукового забезпечення та їхні інформаційно-консультаційні служби.

Oleksandr Zavalniuk
<https://orcid.org/0000-0001-5059-2559>

Oleksandr Zakharchuk
<https://orcid.org/0000-0002-1734-1130>

На завершальному етапі інноваційного процесу відбувається освоєння інновацій у виробництві. Успіх тут значною мірою залежить від товаровиробників, чіткого організаційно-економічного механізму освоєння інновацій у виробництві, договірних відносин самих товаровиробників як з творцями інновацій, так і з інформаційно-консультаційною службою АПК.

На етапі створення інновації основні критерії її оцінювання такі: ступінь новизни і відповідність сучасному світовому рівню; розрахунковий приріст валової продукції і поліпшення її якісних показників; максимальне ресурсозбереження і скорочення витрат на одиницю продукції; збереження нормальної екологічної ситуації та довкілля.

До основних критеріїв оцінювання інноваційного процесу на етапі розповсюдження інновацій відносимо максимальну оперативність доведення інформації товаровиробникам про нові знання, досягнення науки і техніки з використанням для цього різних каналів її надходження.

Критеріями ефективності освоєння у виробництві інновацій (нововведень) є: оновлення виробництва з підвищенням його технологічної й економічної ефективності; зростання продуктивності праці та соціальної ефективності; захист природного середовища. **Висновки.** У сільському господарстві інноваційний процес вирізняється різноманітністю організаційних форм, що мають принципові відмінності за характером фінансування й економічною основою: від розробки техніко-технологічної ідеї до її наукового опрацювання, реалізації (впровадження) та надання інформаційних і консультаційних послуг.

Ключові слова: інноваційний розвиток; агропромисловий комплекс; економічні показники; критерії оцінки інновацій.